

Doorstroom naar HBO mens en maatschappij (K0231)

Servicedocument - Afnamevorm: Portfolio-opdrachten + Presentatie/CGI

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Kennismaken met studeren op hbo-niveau in het domein Mens en Maatschappij	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar/student werkt aan uitbreiding van zijn vakinhoudelijke kennis en vaardigheden om een goede start te maken in een hbo opleiding in het domein Mens en Maatschappij*. Complicerende factoren zijn de meer complexe vraagstukken die in het hbo-werkveld spelen. Er wordt groei verwacht op het gebied van het ontwikkelen van creatieve oplossingen voor concrete en abstracte problemen. Hij past vaardigheden toe, op beginnend hbo-niveau, om de meer complexe vraagstukken, t.o.v. mbo niveau 4, te benaderen en te kunnen beantwoorden. Hierbij gaat het om plannen van werkzaamheden, onderzoeks- en analysevaardigheden, presentatievaardigheden, rapportagevaardigheden, lezen en verwerken van vakliteratuur, koppelen van theorie en praktijk alsook om reflectievaardigheden. *Mens en Maatschappij is een begrip dat niet overal wordt gebruikt. Vergelijkbare begrippen zijn onder andere gedrag en maatschappij, welzijn, sociaal werk en educatie, sociaal-agogisch en pedagogisch, opvoeding en onderwijs en onderwijs en opleiden. Met het begrip Mens en Maatschappij worden ook deze benamingen bedoeld.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De student werkt en studeert zelfstandig en draagt verantwoordelijkheid voor zijn studieresultaten. Bij bijzonderheden kan hij advies vragen aan de docent.
Examenvorm:	Portfolio met een eindpresentatie of met een CGI. De docent of examiner kan kiezen voor de eindpresentatie of het CGI.

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Kennismaken met studeren op hbo-niveau in het domein Mens en Maatschappij	De student leert een maatschappelijk vraagstuk te analyseren en te rapporteren volgens hbo-niveau standaarden	- Kies een actueel maatschappelijk vraagstuk - Verzamel relevante informatie en bronnen - Analyseer de oorzaken en gevolgen - Koppel theorie aan praktijk - Formuleer een heldere probleemstelling - Ontwikkel mogelijke oplossingen - Schrijf een rapport volgens hbo-normen - Controleer op helderheid en volledigheid - Presenteer de bevindingen mondeling - Reflecteer op het proces en de uitkomsten	- Rapport bevat een duidelijke probleemstelling - Analyse is onderbouwd met theorie en bronnen - Presentatie is helder en gestructureerd - Reflectie beschrijft eigen leerproces - Bronnen zijn correct geciteerd

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Kennismaken met studeren op hbo-niveau in het domein Mens en Maatschappij	De student analyseert een maatschappelijk vraagstuk en koppelt dit aan relevante theorieën en praktijkaspecten, zodat hij inzicht krijgt in de complexiteit en mogelijke oplossingen binnen het domein Mens en Maatschappij.	- Kies een actueel maatschappelijk vraagstuk - Verzamel relevante informatie en bronnen - Analyseer de oorzaken en gevolgen - Koppel theorieën aan het vraagstuk - Formuleer mogelijke oplossingen of aanbevelingen - Schrijf een rapportage volgens de richtlijnen - Presenteer de bevindingen mondeling - Reflecteer op eigen aanpak en leerpunten - Verwerk feedback en verbeter de rapportage - Lever het portfolio in voor beoordeling	- Het rapport bevat minimaal 800 woorden - De presentatie duurt 5-7 minuten - Alle gebruikte bronnen zijn correct vermeld - Reflectie bevat concrete leerpunten - Het portfolio is compleet en op tijd ingeleverd

Werkproces: D1-K1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Kennismaken met studeren op hbo-niveau in het domein Mens en Maatschappij	De student onderzoekt een maatschappelijk vraagstuk en rapporteert hierover op hbo-niveau, met aandacht voor analyse, onderbouwing en presentatie.	- Kies een relevant maatschappelijk vraagstuk - Verzamel informatie uit hbo-vakliteratuur en actuele bronnen - Analyseer het vraagstuk vanuit verschillende invalshoeken - Formuleer een onderzoeks- of analysevraag - Voer het onderzoek of de analyse uit volgens methoden - Verwerk de resultaten in een rapportage - Structureer de rapportage volgens hbo-normen - Voeg een reflectie toe op eigen aanpak en resultaten - Presenteer de bevindingen mondeling of schriftelijk - Evalueer het proces en de uitkomsten	- Het rapport bevat een duidelijke probleemstelling - Gebruik van relevante vakliteratuur en bronnen - Analyse is onderbouwd en logisch opgebouwd - Reflectie is kritisch en zelfreflectief - Presentatie is helder en gestructureerd - Rapport voldoet aan hbo-normen

Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Beoordeling totale portfolio	De examinerator beoordeelt het portfolio op basis van een enkele criteria om de kwaliteit en kwantiteit te controleren. Als dit is goed bevonden kan met het beoordelingsmodel het portfolio inhoudelijk worden beoordeeld. Hierna wordt de presentatie of het CGI gehouden en beoordeeld. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle werkprocessen	Het examen bestaat uit het de portfolio-opdrachten en een mondelinge toelichting van de portfolio-opdrachten. De examinerator bepaalt de tijd en locatie van de toelichting. De docent kan kiezen in welke vorm het examen wordt afgenomen, eventueel in samenspraak met de student: - Portfolio met een eindpresentatie - Portfolio met een CGI	De examenkandidaat bereidt een presentatie voor over zijn portfolio. Hij krijgt onder andere vragen over wat hij heeft gedaan in het portfolio, welke keuzes hij heeft gemaakt en wat hij heeft geleerd. De vorm waarin de kandidaat de toelichting geeft, wordt van tevoren bepaald ((online) presentatie of CGI). De beoordeling van de toelichting vindt plaats aan de hand van een beoordelingsformulier.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl